

Цегельник Т., Станіченко О. Гончар Н. Особливості організації дистанційної професійної підготовки майбутніх вихователів у сучасних реаліях. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2024. Том 12, № 9. С. 103-111. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i9-016>.

Tsehelnyk T., Stanichenko O. Honchar N. Osoblyvosti orhanizatsii dystantsiinoi profesiinoi pidhotovky maibutnikh vykhovateliv u suchasnykh realiakh [Features of organizing distance professional training for future educators in modern conditions]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*, 2024. Vol. 12, No 9. S. 103-111. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i9-016>.

УДК 378

DOI: 10.31110/2616-650X-vol12i9-016

Тетяна ЦЕГЕЛЬНИК

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-7643-0208>

sveettana@ukr.net

Оксана СТАНІЧЕНКО

Обласний коледж «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А.С.Макаренка»

Полтавської обласної ради, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-4816-6718>

ksuskaa1982@gmail.com

Наталія ГОНЧАР

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-1367-0022>

nataly_gonchar@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

Анотація. У статті постає питання організації якісної дистанційно-професійної підготовки майбутніх вихователів. Авторами встановлено, що успішна реалізація дистанційного формату навчання в Україні обумовлена низкою нормативно-правових актів. Відтак, вагомість проблеми встановлена метою дослідження – здійснити аналіз наявних наукових розвідок в аспекті особливостей організації дистанційної професійної підготовки майбутніх вихователів та зазначити наявні особливості навчання в ЗВО України. Авторами ґрунтовно розглянуто вітчизняний та закордонний досвід вагомості формування такого інформаційного середовища у ЗВО, де б реалізація дистанційної форми навчання була б на основі інформатизації, цифровізації та інтелектуалізації освітнього процесу. Авторами наголошується, що дистанційний формат професійної підготовки майбутніх вихователів неможливо без врахування принципу індивідуальності та використанню спектра технологій індивідуалізації. Під поняттям «дистанційна професійна підготовка майбутнього вихователя» авторами розуміється цілеспрямований процес навчання, який здійснюється на основі застосування інформаційно-комунікаційних технологій та спрямований на формування професійно значущих компетентностей у здобувачів, що готуються працювати у закладах дошкільної освіти. Розглянуто особливості організації професійної підготовки майбутніх вихователів в умовах дистанційного формату навчання: 1) врахування технологічного забезпечення та доступу до ресурсів як здобувачів освіти, так і викладачів (наприклад за допомогою Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams); 2) врахування адаптації освітніх програм до дистанційного формату навчання (проведення відеолекцій, відеоуроків, організацію інтерактивних лекцій у вигляді, наприклад, вебінарів чи онлайн-дискусій (наприклад за допомогою WebinarJam або Google Meet); курси на Coursera чи EdX); 3) організація практичної підготовки у вигляді віртуальних педагогічних практикумів (дозволяють створити імітацію вихованого процесу на основі взаємодії з дітьми, батьками та колегами (наприклад за допомогою Mursion)); організацію спостереження за реальними заняттями через онлайн-трансляції занять у закладах дошкільної освіти чи з записаними відео (наприклад на YouTube); 4) стимулювання розвитку комунікативних та рефлексивних навичок (створення віртуальних групових проєктів (наприклад за допомогою інтерактивних інструментів, як Miro або Padlet), організовувати рефлексивні онлайн-сесії, менторські програми чи коуч-сесії для індивідуальної підтримки студентів у їх професійному розвитку); 5) організація оцінювання знань і навичок у дистанційній формі у різних форматах – онлайн-тестів (Google Forms, Quizlet або Kahoot!), контрольних робіт, підготовкою та захисту проєктних робіт (Miro, Padlet, Canva), створенню електронних портфоліо (за допомогою Mahara) тощо; 6) стимулювання формування та розвитку цифрової грамотності та цифрової компетентності. Авторами підсумовано, що дистанційна професійна підготовка майбутніх вихователів має великий потенціал для розвитку, якщо враховуються всі особливості організації навчання в умовах сучасних реалій. Перспективами подальших досліджень є глибший аналіз впливу дистанційного навчання на якість підготовки педагогів, зокрема дослідження його впливу на розвиток професійних компетентностей вихователів та їхню готовність до роботи в сучасних умовах.

Ключові слова: професійна освіта; професійна підготовка педагогів; професійний розвиток майбутніх вихователів; підвищення ефективності освітнього процесу; організація дистанційно-професійної підготовки майбутніх вихователів.

Tetiana TSEHELNYK*Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University, Ukraine**<https://orcid.org/0000-0001-7643-0208>**sveettana@ukr.net***Oksana STANICHENKO***Regional College "Kremenchuk Humanitarian and Technological Academy**named after A.S. Makarenko" Poltava Regional Council, Ukraine**<https://orcid.org/0000-0002-4816-6718>**ksuskaa1982@gmail.com***Nataliia HONCHAR***Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy, Ukraine**<https://orcid.org/0000-0003-1367-0022>**nataly_gonchar@ukr.net*

FEATURES OF ORGANIZING DISTANCE PROFESSIONAL TRAINING FOR FUTURE EDUCATORS IN MODERN CONDITIONS

Abstract. The article raises the issue of organizing high-quality, distance-based professional training for future educators. The authors have established that several legal and regulatory acts regulate the successful implementation of the distance learning format in Ukraine. Thus, the significance of the problem is defined by the research objective – to analyze the available scientific studies regarding the specific features of organizing distance-based professional training for future educators and to highlight the existing characteristics of education in higher educational institutions in Ukraine. The authors thoroughly examine domestic and international experiences, emphasizing the importance of creating an information environment where distance learning is implemented based on informatization, digitalization, and intellectualization of the educational process. The authors stress that the distance format of professional training for future educators is impossible without considering the principle of individuality and using a range of technologies for personalization. The authors understand the term "distance professional training of future educators" as a targeted educational process based on applying information and communication technologies to develop professionally significant competencies in students preparing to work in preschool educational institutions. The paper explores the peculiarities of organizing professional training for future educators in a distance learning format: 1) taking into account the technological infrastructure and access to resources for both students and teachers (e.g., through Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams); 2) considering the adaptation of educational programs to the distance learning format (conducting video lectures, video lessons, organizing interactive lectures in the form of webinars or online discussions using platforms like WebinarJam or Google Meet; courses on Coursera or EdX); 3) organizing practical training in the form of virtual pedagogical workshops (allowing for simulations of the educational process based on interactions with children, parents, and colleagues via Mursion); organizing observation of real lessons through live streams of preschool classes or recorded videos (e.g., on YouTube); 4) fostering the development of communicative and reflective skills (creating virtual group projects using interactive tools like Miro or Padlet, organizing reflective online sessions, mentorship programs, or coaching sessions for individual student support in their professional development); 5) organizing knowledge and skill assessment in distance format in various formats—online tests (Google Forms, Quizlet, or Kahoot!), written assignments, project work preparation and defense (Miro, Padlet, Canva), creating e-portfolios (using Mahara), etc.; 6) encouraging the development of digital literacy and digital competence. The authors conclude that distance professional training for future educators holds excellent potential for development, provided all the nuances of organizing learning under contemporary crisis conditions are considered. The prospects for further research include a deeper analysis of the impact of distance learning on the quality of teacher training, particularly examining its effect on the development of educators' professional competencies and readiness to work under modern conditions.

Keywords: professional education; professional training of teachers; professional development of future educators; enhancing the efficiency of the educational process; organization of distance professional training for future educators.

Постановка проблеми. Сучасні соціально-економічні та політичні реалії суттєво впливають на всі сфери суспільного життя. Не виключення є й освіта. Однією із вагоміших змін стало переведення значної частини освітнього процесу у дистанційний формат, що зумовило швидку адаптацію як від здобувачів освіти, так і від викладачів. Вимушений перехід на дистанційне навчання оголив низку проблем на основі кризових реалій: спочатку пандемія COVID-19 та її наслідки; згодом військові події на території України, що підкріпили економічну нестабільність; недостатня підготовка викладачів до роботи в онлайн-середовищі; зниження мотивації – і, як наслідок, зниження якості професійної підготовки. У цьому контексті актуальним постає питання організації якісної дистанційно-професійної підготовки майбутніх вихователів, що відіграють ключову роль у формуванні наступного покоління, адже у вихователів мають бути високосформованими практичні навички та комунікативні компетентності, які важко розвиваються без живого спілкування. Ми розуміємо, що дистанційне навчання вимагає застосування нових підходів, технологій та методик, що мають бути пристосованими до кризових реалій сьогодення. Адже сучасні технології надають можливості для організації інтерактивного навчання, що зумовить компенсацію різних недоліків. Відтак, важливим елементом професійної підготовки майбутніх вихователів є застосування віртуальних практик, організацію проєктних робіт, створення відеоуроків, організацію онлайн-коучингу тощо, що дозволять здобувачам освіти набувати професійних навичок у дистанційному форматі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз науково-педагогічної літератури показує, що питання інформатизації, цифровізації та інтелектуалізації освітнього процесу досліджується у працях Ю. Силенко, Я. Романцова, О. Лисицька, Я. Гарбич та ін.; потенціал застосування цифрових технологій у дистанційному та змішаному форматі навчання при підготовці майбутнього педагога розглядається

детально у працях Т.Цегельник, Г.Захарової та ін. Питання дистанційної форми навчання актуалізується у працях І. Мала, Г. Шевчука, С. Сисоевою, М. Медведєвою, В. Биковим, І. Грузинською, І. Вороніковою та ін. В. Кухаренко, В. Бондаренко (як і низка авторів: О. Гнатюк, О. Проніна, С. Донченко, М. Кобеньак та ін.) розглядають у своїй монографії дистанційне навчання в Україні з позиції екстреної дії, що зумовлено світовою пандемією. Психологічний аспект адаптації здобувачів освіти та викладачів ЗВО до дистанційного навчання розкриває С. Бужинська, а В. Вишківська, Ю. Силенко ґрунтовно розкривають досвід та перспективи впровадження платформи Moodle для організації дистанційного навчання у ЗВО України.

Успішній реалізації дистанційного формату навчання в Україні обумовлена низкою нормативно-правових актів, що підкреслюють вагомість інформатизації суспільства на основі інноваційності, зокрема Закон України «Про освіту» (2017 р.), Закон України «Про інноваційну діяльність» (2002 р.), Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» (2012 р.), Державна національна політика «Освіта» (Україна XXI століття), Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні», «Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні» та ін. Слід зазначити, що у нормативно-правових актах зазначається, що дистанційне навчання є однією із форм сучасного навчання, де є права та обов'язки учасників навчального процесу.

Мета дослідження – здійснити аналіз наявних наукових розвідок в аспекті особливостей організації дистанційної професійної підготовки майбутніх вихователів та зазначити наявні особливості навчання в ЗВО України.

Методи дослідження: аналіз та синтез науково-методичної літератури з проблеми дослідження, що дозволили вивчити, об'єднати та узагальнити інформацію з наукових джерел; порівняння різних поглядів вітчизняних та закордонних дослідників; систематизація та узагальнення отриманих результатів теоретичного дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах стрімких соціальних, економічних і технологічних змін інформатизація, цифровізація та інтелектуалізація освітнього процесу набувають критичного значення. Так, низка авторів (Ю. Силенко, Я. Романцова, О. Лисицька, Я. Гарбич та ін.) наголошують на тому, що «інформатизація, цифровізація та інтелектуалізація зумовлюють формування інформаційного середовища у ЗВО, що уможливить постійне підвищення рівня його організації та технічного оснащення. Натомість таке середовище стане платформою реалізації інформаційно-комунікаційних технологій у ЗВО задля формування відповідних загальнофахових компетентностей у майбутнього фахівця, що буде конкурентоспроможним гравцем на ринку праці» [16, с. 61]. Натомість інші дослідники (Т. Цегельник, Г. Захарова та ін.) розглядаючи потенціал застосування цифрових технологій у дистанційному та змішаному форматі навчання при підготовці майбутнього педагога підтверджують погляд, що «реалізація освітнього контенту засобами цифровізації дасть змогу сформувати у суб'єктів навчання відповідної цифрової компетентності та медіаграмотності» [18, с. 31]. Відтак, актуальності набуває розгляд дистанційного навчання як такої форми освітнього процесу, що здатна забезпечити безперервність навчання, гнучкість у виборі навчальних ресурсів і методик, а також індивідуальний підхід до кожного здобувача освіти, незалежно від його місцеперебування чи зовнішніх обставин.

Аналіз психолого-педагогічної літератури показує, що серед науковців питання дистанційної форми навчання є наразі досить актуальним. Так, І. Мала аналізує у своєму дослідженні дистанційне навчання як такий дієвий інструмент освіти в цілому [11, с. 132-151]. Авторка визначає метою розвитку дистанційного навчання як «впровадженням технологічних інновацій, заснованих на використанні Інтернет-технологій, новітнього мультимедійного устаткування і традиційної національної освіти. Сучасне дистанційне навчання орієнтується на передовий методичний досвід світових інституцій, використання останніх педагогічних технологій, які відповідають запитам сучасної освіти та суспільства» [11, с. 133]. Авторка наголошує, що відтермінування дистанційної освіти «загрожує зниженням конкурентоспроможності української освіти у світовому просторі» [11, с. 133]. Відтак, поділяємо погляд вченої, що дистанційне навчання дозволяє організувати та підтримувати освіту протягом усього життя на основі потенціалу задоволення високих потреб суспільства на основі більш гнучкої форми навчання.

Наполегливо доводить Г.Шевчук розглядаючи дистанційне навчання у ЗВО з позиції переваг, недоліків та перспектив організації, що дистанційне навчання має низку переваг, починаючи від економії часу, гнучкості навчання без прив'язки до місця, часу, темпу, а також застосуванням інформаційних та телекомунікаційних технологій, що надає безумовну перевагу від традиційного навчання [21]. Автор наголошує «навчання онлайн може бути таким же ефективним, як і традиційна форма здобуття освіти. Це вимагає грамотного застосування дистанційних технологій із відповідними методичними підходами, що забезпечують ефективну інтерактивну взаємодію студентів і викладачів» [21, с. 206]. Однак, автор наводить аргументи щодо недоліків дистанційного навчання, що обумовлено

такими факторами: «обмежені технічні можливості призводять до затримок у передаванні звуку, відео і графіки, у сільських місцевостях усе ще ускладнений доступ до Інтернету; дефіцит довіри до електронних засобів спілкування й навчання, студенти хочуть бачити викладача і спілкуватися з ним наживо; успішність навчання частково залежить від технічних навичок в управлінні комп'ютером, опануванні програм і від здібностей справлятися з технічними труднощами; є низка практичних навичок, які можна отримати тільки у ході виконання реальних (а не віртуальних) практичних і лабораторних робіт; проблема ідентифікації користувача» [21, с. 206]. Погоджуючись із думкою Г.Шевчук та низкою інших авторів (С.Сисоевою [17], М.Медведевою [12], В.Биковим [2], І.Грузинською [6], І.Воротниковою [7] та ін.), ми наполягаємо, що дистанційний формат має мати всі «атрибути» очному навчанню, містити в собі інтерактивні методи, наукову роботу зі студентами, а лише передбачати надсилання матеріалів до самостійного вивчення. Натомість В.Кухаренко та В.Бондаренко розглядають у своїй монографії дистанційне навчання в Україні з позиції екстреної дії, що зумовлено світовою пандемією. Авторами наголошується, що, на жаль, заклади освіти виявились не готовими до такої різкої зміни траєкторії навчання, що зумовлено відсутністю серйозних організаційних заходів [10]. Цю ж думку підтверджує низка науковців у своїх працях: О.Гнатюк [5], О.Проніа [15], С.Донченко [15], М.Кобеньак [15] та ін.

А ось С.Бужинська розкриває психологічний аспект адаптації здобувачів освіти та викладачів ЗВО до дистанційного навчання та зазначає, що задля успішної такої адаптації слід включити заходи, що будуть сприяти інтерактивній участі в освітньому процесі обидві сторони; робота має бути чітко спланованою аби створити сприятливе соціальне середовище; можливість створення альтернативних варіантів завдань у випадку технічних труднощів [3].

Одним із варіантів реалізації дистанційної форми навчання І.Мала вбачає у реалізації системи Moodle, що дозволяє становити основу для роботи зі здобувачами освіти. Такого ж погляду вчені В.Вишківська, Ю.Силенко та інші [23], які ґрунтовно розкрили досвід та перспективи впровадження платформи Moodle для організації дистанційного навчання у ЗВО України. Ними було визначено в ході констатувального експерименту, що аналіз особливостей організації навчання через платформу Moodle є дистанційний курс, що уможливорює співпрацю на основі мережевої технології, формою подачі змісту навчальної дисципліни та засобів реалізації мережевих форм і методів навчання. Відтак, як зазначається авторами, інформаційне середовище Moodle має два типи базових елементів для розміщення навчальної інформації: ресурси курсу (Web-сторінка, текстова сторінка, примітка, Web-повідомлення на сайт або файл, папка та ін.) та інтерактивні елементи курсу (глосарій, книга, заняття, завдання, робочий зошит, семінар, Wiki, форум, чат, база даних та ін.) [23]. Саме ці базові елементи і наповнюють зміст професійно-дистанційної підготовки майбутніх фахівців.

Відтак, ми розглянули, що дистанційне навчання спрямовує свою діяльність на отримання високоякісної професійної підготовки при умові дотримання оптимальних умов. Відповідно, актуальності у контексті проблеми нашого дослідження набуває розгляд особливостей професійної підготовки майбутніх вихователів. Слід зазначити, що проблема професійної підготовки майбутніх вихователів є і нині дуже актуальності. Так, С.Гаврилюк розглядає професійну підготовку майбутніх вихователів з позиції формування педагогічної творчості в контексті тенденцій розвитку сучасної дошкільної освіти [4]. Автором визначаються теоретико-методологічні засади професійної підготовки як цілеспрямований, багатоаспектний процес професійного становлення індивідуальності вихователя, що буде готовий до інноваційної діяльності в умовах дошкільного закладу. Методологічними принципами професійної підготовки майбутніх вихователів науковець визначає принципи дитиноцентризму, інноваційності (що уможливить врахування інтересів, здібностей, фантазування, винахідливості, розвитку творчого мислення в активних діяльностях); принцип індивідуальності навчання (що зумовить визнання індивідуальності кожного із суб'єктів взаємодії на основі врахування як особистісних бажань, мотивів, так і професійно-наукових інтересів, самобутності тощо); принцип діалогізації професійно-педагогічного спілкування (що зумовлює повагу до особистості, самореалізації та творчого розвитку майбутніх фахівців на основі партнерської взаємодії); принцип гуманізації навчання (що сприятиме формуванню гуманістичних цінностей як основи педагогічної діяльності) та ін. Автором наголошується, що реалізація зазначених принципів професійної підготовки майбутніх вихователів зумовить якісні зміни у дошкільній освіті та відкриватиме нові можливості на основі співтворчості, організації суб'єкт-суб'єктної партнерської взаємодії тощо [4]. На застосуванні принципу індивідуальності навчання та використанню спектра технологій індивідуалізації у контексті змісту організації процесу професійної підготовки майбутніх педагогів наголошують також низка інших авторів [1; 20; 22; 24].

Л.Зданевич, як і інші автори (А.Кошель [9]) наголошує, що задля ефективної реалізації майбутнього вихователя у професійній діяльності важливо, щоб майбутній професіонал володів низкою інноваційних педагогічних технологій, вмів «використати їх при вирішенні практичних

завдань, використовувати базові знання для розробки нових педагогічних проєктів, застосовувати їх в умовах динамічної сучасної освіти» [8].

Отже, проаналізувавши різні погляди науковців, під поняттям «професійна підготовка майбутнього вихователя» ми розуміємо такий процес навчання та розвитку, що спрямований на сукупність спеціальних знань, умінь та навичок, наявність досвіду та якостей норм поведінки, що уможлиблюють організацію успішної діяльності на основі сформованої професійної компетентності. Така підготовка передбачає кореляцію 4 компонентів: 1) теоретичне навчання, що уможливлює вивчення основ педагогіки, психології, методик виховання та розвитку дітей дошкільного віку; 2) науково-практична підготовка, що зумовлює проходження виробничої педагогічної практики у закладах дошкільної освіти, де здобувачі освіти застосовують набуті теоретичні знання на практиці; 3) розвиток професійної компетентності, що зумовлює набуття вихователями вмій ефективно організовувати освітній простір, розвивати індивідуальні особливості дітей, створювати сприятливе середовище; 4) формування особистісних якостей, що зумовлює розвиток у майбутніх вихователів емпатії, толерантного ставлення, відповідальності, творчо-креативного підходу до роботи, здатності до взаємодії з усіма суб'єктами навчання та виховання. Відтак, це дозволяє узагальнити мету професійної підготовки майбутніх вихователів, що покладається на забезпечення готовності останніх до успішної реалізації педагогічної діяльності у закладах дошкільної освіти, створення умов для всебічного розвитку дітей та формування соціальних навичок, а також готовності до навчання надалі у школі.

Натомість дистанційна професійна підготовка майбутнього вихователя зумовлює цілісний процес навчання, який здійснюється на основі застосування інформаційно-комунікаційних технологій та спрямований на формування професійно значущих компетентностей у здобувачів, що готуються працювати у закладах дошкільної освіти. Дистанційна професійна підготовка дозволяє організувати освітній процес без фізичної присутності в аудиторії, однак забезпечити гнучкість у доступі до навчальних матеріалів та завдань. Однак, так чи інакше, слід зазначити, що сформовані компетентності у майбутніх вихователів в умовах дистанційного чи традиційного навчання мають відповідати Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 012 Дошкільна освіта відповідно до першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [14] чи другого (магістерського) рівня вищої освіти [13].

Відтак, розглянемо особливості організації професійної підготовки майбутніх вихователів в умовах дистанційного формату навчання. По-перше, слід врахувати технологічне забезпечення та доступ до ресурсів як здобувачів освіти, так і викладачів. Це передбачає використання навчальних платформ для організації дистанційного освітнього процесу, що забезпечать доступ до матеріалів та зумовлять можливість виконати завдання у режимі онлайн. Такими навчальними платформами є, наприклад, Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams та інші. Зокрема, у суб'єктів навчання має бути безперебійний доступ до електронних підручників, презентацій, відеолекцій та інших супутніх матеріалів, що сприятимуть глибшому засвоєнню теоретичних знань. Так, наприклад, у Moodle можна створювати навчальні курси, викладати матеріали для теоретичного ознайомлення, задавати завдання для самостійного опрацювання, організовувати оцінювання у вигляді тестів чи контрольних завдань. Такі ж функції і в інших програмах – Google Classroom, Microsoft Teams.

По-друге, слід врахувати адаптацію освітніх програм до дистанційного формату навчання. Так, дистанційне навчання потребує зміни у формі та методах викладання, щоб забезпечити високу якість освіти. Адаптація передбачає проведення відеолекцій, відеоуроків, організацію інтерактивних лекцій у вигляді, наприклад, вебінарів чи онлайн-дискусій (наприклад за допомогою WebinarJam або Google Meet). Практичні ж завдання мають бути адаптовані до онлайн-середовища, однак при цьому включати симуляції реальних ситуацій з педагогічної практики, аналізу відеоматеріалів з виховних заходів, виконання проєктних робіт у віртуальних групах. Це уможливлює залучення студентів до активної взаємодії через організацію дискусійних форумів, групових проєктів, організацію кейс-методів чи інших форм інтерактивної взаємодії. Зокрема, слід врахувати вже розроблені доступні курси на Coursera чи EdX, які можна теж брати до уваги вивчення. Наприклад, на ресурсі Coursera представлено низку курсів: «Розуміння розвитку дитини: від синапсу до суспільства», «Вступ до раннього дитинства», «Спеціалізація Home-Based Child Care» тощо. Зокрема, однією із можливостей взаємодії між викладачем та здобувачем є реалізації технології перевернутого навчання, що детально описана в одній із наших праць [19].

По-третє, організація практичної підготовки майбутніх вихователів у дистанційному форматі може бути за допомогою віртуальних педагогічних практикумів, що дозволяє створити імітацію вихованого процесу на основі взаємодії з дітьми, батьками та колегами (наприклад за допомогою Mursion). Також можливо здійснити спостереження за реальними заняттями через онлайн-трансляції занять у закладах дошкільної освіти чи з записаними відео (наприклад на YouTube). Таким чином, можна організувати аналіз педагогічних ситуацій на основі відеоматеріалів або за допомогою

змодельованих кейсів, що також, своєю чергою, зумовлює розвиток критичного мислення та рефлексивних навичок.

По-четверте, дистанційна професійна підготовка зумовлює розвиток комунікативних та рефлексивних навичок за допомогою віртуальних групових проєктів, що дозволяють студентам працювати у команді, здійснювати обмін досвідом та розв'язувати педагогічні задачі у співпраці (наприклад за допомогою інтерактивних інструментів, як Miro або Padlet), організовувати рефлексивні онлайн-сесії, де студенти можуть аналізувати власні дії та обговорювати їх або ж організовувати менторські програми чи коуч-сесії для індивідуальної підтримки студентів у їх професійному розвитку.

По-п'яте, дистанційна підготовка зумовлює організацію оцінювання знань і навичок у дистанційній формі у різних форматах – онлайн-тестів (Google Forms, Quizlet або Kahoot!), контрольних робіт, підготовкою та захисту проєктних робіт (Miro, Padlet, Canva), створенню електронних портфоліо (за допомогою Mahara) тощо.

По-шосте, дистанційна професійна підготовка майбутнього вихователя у сучасних умовах формує цифрову грамотність та цифрову компетентність за рахунок використання сучасних освітніх технологій, роботою з цифровими платформами, ресурсами, інструментами, створенню інтерактивного навчання (інтерактивні дошки, онлайн-опитування, відеоредактори для створення навчальних матеріалів), які можна у майбутньому використовувати і для педагогічної діяльності. Зокрема навчання на платформах Coursera, ДіяОсвіта, FutureLearn, Udemy дозволяє проходити додаткові курси для підвищення цифрової грамотності, розширювати спектр технологій для навчання та виховання майбутнього покоління.

Висновки. Отже, дистанційна професійна підготовка майбутніх вихователів у сучасних кризових реаліях є важливою та необхідною складовою системи освіти. Сучасні соціально-економічні та політичні виклики ставлять перед закладами освіти завдання адаптації до нових умов, але при цьому не втрачати якості освіти висококваліфікованих фахівців. Натомість розгляд особливостей організації такої підготовки підкреслює широке поле гнучкості процесу навчання, забезпечує безперервний досвід до навчальних програм, здійснює підтримку кожного суб'єкта навчання в реальному часі. Важливим аспектом, на наш погляд, є беззаперечна можливість підвищити власну цифрову грамотність та цифрову компетентність під час використання різних ресурсів, платформ, інструментів для взаємодії в освітньому середовищі, які у майбутньому фахівець може застосовувати у власній педагогічній діяльності. Узагальнюючи, можна сказати, що дистанційна професійна підготовка майбутніх вихователів має великий потенціал для розвитку, якщо враховуються всі особливості організації навчання в умовах сучасних кризових реалій. Актуальність цієї теми зростає в контексті глобальних змін і викликів, які вимагають гнучких та інноваційних підходів до навчання.

Перспективами подальших досліджень є глибший аналіз впливу дистанційного навчання на якість підготовки педагогів, зокрема дослідження його впливу на розвиток професійних компетентностей вихователів та їхню готовність до роботи в сучасних умовах.

Список використаних джерел

1. Бартків О. С., Дурманенко Є. А., Дурманенко О. Л. Інноваційні технології професійної підготовки майбутніх вихователів до інтегрованого навчання. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2022. Вип. 52 Том 1 С. 76-80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/52.1.1>.
2. Биков В. Ю., Овчарук, О. В., Іванюк, І. В., Пінчук, О. П., Гальперіна, В. О. Сучасний стан використання цифрових засобів для організації дистанційного навчання в закладах загальної середньої освіти: результати опитування 2022. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 4(90), 2022. С. 1-18.
3. Бужинська С. М., Стрюкова С.Є. Адаптація студентів ЗВО до дистанційного навчання: психологічний аспект. *Наукове забезпечення технологічного прогресу XXI століття* : матеріали Міжнар. наук. конф. (Україна, м. Чернівці, 1 травня 2020 р.). Чернівці: МЦНД, 2020. Т.3. С. 58-60. URL: <http://repository.khpa.edu.ua/jspui/handle/123456789/1904>.
4. Гаврилюк С. Професійна підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості в контексті тенденцій розвитку сучасної дошкільної освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*, (44), 2013. С. 308-314.
5. Гнатюк О.В. Дистанційне навчання: проблеми, пошуки, виклики. *Актуальні проблеми психологічної протидії негативним інформаційним впливам на особистість в умовах сучасних викликів*, 2021. С. 16-23.
6. Грузинська І. Комунікативна депривація в умовах дистанційного навчання студентів. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*, 12, 2022. С. 31-39.
7. Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи. *Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва : навч.-метод. посіб.* / Упоряд.: Воронникова І.П., Чайковська Н.В. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 456 с.
8. Зданевич Л.В. Модель професійної підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до роботи з дезадаптованими дошкільниками. *Теорія і практика професійної майстерності в умовах цілежиттєвого навчання*: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во Рута, 2016. С. 136-154.
9. Кошель, А., Кошель, В., Бойправ, С., & Сиз, Г. Формування комунікативної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в процесі професійної підготовки. *Педагогічна освіта: теорія і практика*, 2(25), 2018. С. 176-180.

10. Кухаренко В. М., Бондаренко В. В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В. М. Кухаренка, В. В. Бондаренка. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
11. Мала І. Дистанційне навчання як дієвий інструмент управлінської освіти. Вчені записки Університету «КРОК», (2(66)), 2022. С. 132–151. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-66-132-151>.
12. Медведєва М.О., Жмурко О.І., Криворучко І.І., Ковтанюк М.С. Організація продуктивної взаємодії між учасниками освітнього процесу в умовах дистанційного навчання: аналіз сучасних додатків. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи* : зб. наук. Праць. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 80 (т. 2). С. 39-45. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.80.2.08>.
13. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти», № 1456 від 21.11.2019 року. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/012-Doshk.osvita-bakalavr.28.07.pdf>.
14. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти», № 572 від 29.04.2020 року. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf>.
15. Проніна, О. М., Донченко, С. В., & Кобеняк, М. М. Особливості проведення занять у вищих навчальних закладах під час дистанційного навчання. In The Xth International scientific and practical conference «Trends in the development of modern scientific thought», Vancouver, Canada. 2020. Pp. 367-368.
16. Силенко Ю., Романцова Я., Лисицька О., Гарбич Я. Інформаційне освітнє середовище як платформа реалізації інформаційно-комунікаційних технологій у ЗВО. *Молодь і ринок*, № 6-7 (214-215). 2023. С. 60-68. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.287944>.
17. Сисоєва С. О., Осадча К.П. Стан, технології та перспективи дистанційного навчання у вищій освіті України. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Т. 70, № 2. С. 271-284. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2019_70_2_22.
18. Цегельник Т., Захарова Г., Силенко Ю. Потенціал застосування цифрових технологій в освітньому середовищі ЗВО при підготовці майбутнього педагога. *Молодь і ринок*, №5 (225). 2024. С. 30-34. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.304926>.
19. Цегельник Т.М., Силенко Ю.В. Реалізація технології перевернутого навчання при професійно-педагогічній підготовці майбутнього логопеда. VII International Scientific and Practical Conference «Scientific Researches And Methods Of Their Carrying Out: World Experience And Domestic Realities» (15.03.2024). Venue: Vinnytsia, UKR - Vienna, AUT (Online). 2024. С. 391-393. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.15.03.2024.064>.
20. Чаговець, А. Сучасна професійна підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. *Теоретичний аспект. Обрії*, (1), 2015. С. 99-102.
21. Шевчук Г. Й. Дистанційне навчання у вищій школі: переваги, недоліки, перспективи. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи* : зб. наук. Праць. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 79 (т. 2). С. 205-209. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.79.2.44>.
22. Sylenko, Y. Individualization of independent work in the professional training of future teachers: An experimental study. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology"*, 10(1), 2024. P.p. 68-76. DOI: <https://doi.org/10.52534/msu-pp1.2024.68>.
23. Vyshkivska V., Sylenko Yu., Golikova O., Tsehelnik T., Patlaichuk O. Analysis Of The Experience And Prospects Of The Implementation Of The Moodle Platform For The Organization Of Distance Learning In Ukrainian Universities. *Environment. Technology. Resources*. Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference. Vol. 2. Hosted by National Military University, Bulgaria; Rezekne Academy of Technologies, Faculty of Engineering, Latvia (June 27, 2024 – June 28, 2024). 2024. P.p. 512-518. DOI: <https://doi.org/10.17770/etr2024vol2.8078>.
24. Vyshkivska V., Sylenko Y., Shykyrynska O., Myroshnychenko V., Shevchenko V., Kozlov Y. Tutoring as a Means of Individualizing the Educational Process: an Experimental Study. *Society. Integration. Education*. Proceedings of the International Scientific Conference "Society, Integration, Education - SIE2024", Rezekne Academy of Technologies, Rezekne, LV (24-25 May 2024), 1, 2024. P.p. 285-295. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2024vol1.7924>.

References

1. Bartkiv O. S., Durmanenko E. A., Durmanenko O. L. Innovatsiini tekhnolohii profesiinoyi pidhotovky maibutnikh vykhovateliv do intehrovanoho navchannia [Innovative technologies of professional training of future teachers for integrated education]. *Innovative pedagogy*. Odesa, 2022. Issue 52 Volume 1 P. 76-80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/52.1.1> [in Ukrainian].
2. Bykov V.Yu., Ovcharuk, O.V., Ivanyuk, I.V., Pinchuk, O.P., Galperina, V.O. Suchasnyy stan vykorystannya tsyfrovyykh zasobiv dlya orhanizatsiyi dystantsiynoho navchannya v zakladakh zahal'noyi seredn'oyi osvity: rezul'taty opytuvannya 2022. [The current state of using digital tools for the organization of distance learning in general secondary education institutions: survey results 2022]. *Information technologies and teaching aids*, 4(90), 2022. P. 1-18. [in Ukrainian].
3. Buzhynska S.M., Stryukova S.E. Adaptatsiya studentiv ZVO do dystantsiynoho navchannya: psykhologichnyy aspekt. [Adaptation of higher education students to distance learning: psychological aspect]. *Scientific support of technological progress of the 21st century: materials of the International of science conf.* (Ukraine, Chernivtsi, May 1, 2020). Chernivtsi.: MCND, 2020. T.3. P. 58-60. URL: <http://repository.khpa.edu.ua/jspui/handle/123456789/1904> [in Ukrainian].

4. Gavrilyuk S. Profesiyna pidhotovka maybutnikh vykhovateliv doshkil'nykh navchal'nykh zakladiv do pedahohichnoyi tvorchosti v konteksti tendentsiy rozvytku suchasnoyi doshkil'noyi osvity. [Professional training of future educators of preschool educational institutions for pedagogical creativity in the context of trends in the development of modern preschool education]. *Psychological and pedagogical problems of the rural school*, (44), 2013. P. 308-314. [in Ukrainian].
5. Hnatyuk O.V. Dystantsiynе navchannya: problemy, poshuky, vyklyky. [Distance learning: problems, searches, challenges]. *Actual problems of psychological counteraction to negative informational influences on the personality in the conditions of modern challenges*, 2021. P. 16-23. [in Ukrainian].
6. Gruzynska I. Komunikatyvna depriyvatsiya v umovakh dystantsiynoho navchannya studentiv. [Communicative deprivation in conditions of distance learning of students]. *Bulletin of Lviv University. Series of psychological sciences*, 12, 2022. P. 31-39. [in Ukrainian].
7. Dystantsiynе navchannya: vyklyky, rezul'taty ta perspektyvy. Poradnyk. Z dosvidu roboty osvityan mista Kyyyeva : navch.-metod. posib. [Distance learning: challenges, results and prospects. Adviser. From the work experience of educators in the city of Kyiv: teaching method. Manual] / Edited by: Vorotnikova I.P., Tchaikovska N.V. K.: Kyiv. University named after B. Grinchenko, 2020. 456 p. [in Ukrainian].
8. Zdanevich L.V. Model' profesiynoyi pidhotovky maybutnikh vykhovateliv DNZ do roboty z dezadaptovanyimi doshkil'nykamy. [Model of professional training of future preschool teachers to work with maladapted preschoolers]. Theory and practice of professional skills in the conditions of lifelong learning: monograph / edited by O. A. Dubasenyuk. Zhytomyr: Ruta Publishing House, 2016. P. 136-154. [in Ukrainian].
9. Koshel, A., Koshel, V., Boiprav, S., & Siz, G. Formuvannya komunikativnoyi kompetentnosti maybutnikh vykhovateliv ditey doshkil'noho viku v protsesi profesiynoyi pidhotovky. [Formation of communicative competence of future educators of preschool children in the process of professional training]. *Pedagogical education: theory and practice*, 2(25), 2018. P. 176-180. [in Ukrainian].
10. Kuharenko V. M., Bondarenko V. V. Ekstrene dystantsiynе navchannya v Ukrayini: Monohrafiya [Emergency distance learning in Ukraine: Monograph] / Ed. V. M. Kuharenko, V. V. Bondarenko. Kharkiv: Published by KP "City Printing House", 2020. 409 p. [in Ukrainian].
11. Mala I. Dystantsiynе navchannya yak diyevyy instrument upravlins'koyi osvity [Distance learning as an effective tool of management education]. *Scientific notes of the University "KROK"*, (2(66)), 2022. P. 132-151. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-66-132-151> [in Ukrainian].
12. Medvedeva M.O., Zhmurko O.I., Kryvoruchko I.I., Kovtanyuk M.S. Orhanizatsiya produktyvnoyi vzayemodiyi mizh uchasnykamy osvitynoho protsesu v umovakh dystantsiynoho navchannya: analiz suchasnykh dodatkov. [Organization of productive interaction between participants of the educational process in the conditions of distance learning: analysis of modern applications]. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov. Series 5: Pedagogical sciences: realities and prospects*: coll. of science Working Kyiv: "Helvetika" Publishing House, 2021. Issue 80 (vol. 2). P. 39-45. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.80.2.08> [in Ukrainian].
13. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny «Pro zatverdzhennya standartu vyshchoyi osvity za spetsial'nist' 012 «Doshkil'na osvita» dlya pershoho (bakalavrs'koho) rivnya vyshchoyi osvity» [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine "On approval of the standard of higher education for specialty 012 "Preschool education" for the first (bachelor's) level of higher education"], No. 1456 dated 21.11.2019. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/012-Doshk.osvita-bakalavr.28.07.pdf> [in Ukrainian].
14. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny «Pro zatverdzhennya standartu vyshchoyi osvity za spetsial'nist' 012 «Doshkil'na osvita» dlya druhoho (mahisters'koho) rivnya vyshchoyi osvity» [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine "On approval of the standard of higher education for specialty 012 "Preschool education" for the second (master's) level of higher education"], No. 572 dated 04/29/2020. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf> [in Ukrainian].
15. Pronina, O. M., Donchenko, S. V., & Kobeniak, M. M. Osoblyvosti provedennya zanyat' u vyshchykh navchal'nykh zakladakh pid chas dystantsiynoho navchannya [Peculiarities of conducting classes in higher educational institutions during distance learning]. In The X th International scientific and practical conference "Trends in the development of modern scientific thought", Vancouver, Canada. 2020. 367-368. [in Ukrainian].
16. Sylenko Yu., Romantsova Ya., Lysytska O., Garbych Ya. Informatsiynе osvitnye seredovyshe yak platforma realizatsiyi informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy u ZVO [Informational educational environment as a platform for the implementation of information and communication technologies in higher education institutions]. *Youth and the market*, No. 6-7 (214-215). 2023. P. 60-68. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.287944> [in Ukrainian].
17. Sysoeva S.O., Osadcha K.P. Stan, tekhnolohiyi ta perspektyvy dystantsiynoho navchannya u vyshchyi osviti Ukrayiny. [Status, technologies and prospects of distance learning in higher education of Ukraine]. *Information technologies and teaching aids*. 2019. Vol. 70, No. 2. P. 271-284. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2019_70_2_22 [in Ukrainian].
18. Tsegelnyk T., Zakharova G., Sylenko Yu. Potentsial zastosuvannya tsyfrovyykh tekhnolohiy v osvityno-mu seredovyschi ZVO pry pidhotovtsi maybutn'oho pedahoha. [The potential of using digital technologies in the educational environment of higher education institutions in the preparation of future teachers]. *Youth and the market*, No. 5 (225). 2024. P. 30-34. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.304926> [in Ukrainian].
19. Tsegelnyk T.M., Sylenko Yu. Realizatsiya tekhnolohiyi perevernutoho navchannya pry profesiyno-pedahohichniy pidhotovtsi maybutn'oho lohopedy [Implementation of the flipped learning technology in the professional and pedagogical training of the future speech therapist]. VII International Scientific and Practical Conference "Scientific Research And Methods Of Their Carrying Out: World Experience And Domestic Realities" (15.03.2024). Venue: Vinnytsia, UKR - Vienna, AUT (Online). 2024. P. 391-393. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.15.03.2024.064> [in Ukrainian].

20. Chagovets, A. Suchasna profesiyna pidhotovka maybutnikh vykhovateliv doshkil'nykh navchal'nykh zakladiv. [Modern professional training of future teachers of preschool educational institutions]. *Theoretical aspect. Horizons*, (1), 2015. P. 99-102. [in Ukrainian].
21. Shevchuk G. Y. Dystantsiynе navchannya u vyshchiiy shkoli: perevahy, nedoliky, perspektyvy. [Distance learning in higher education: advantages, disadvantages, prospects]. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov. Series 5: Pedagogical sciences: realities and prospects*: coll. of science Working Kyiv: "Helvetika" Publishing House, 2021. Issue 79 (vol. 2). P. 205-209. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.79.2.44> [in Ukrainian].
22. Sylenko, Y. Individualization of independent work in the professional training of future teachers: An experimental study. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology"*, 10(1), 2024. P.p. 68-76. DOI: <https://doi.org/10.52534/msu-pp1.2024.68> [in English].
23. Vyshkivska V., Sylenko Yu., Golikova O., Tsehelnik T., Patlaichuk O. Analysis Of The Experience And Prospects Of The Implementation Of The Moodle Platform For The Organization Of Distance Learning In Ukrainian Universities. *Environment. Technology. Resources*. Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference. Vol. 2. Hosted by National Military University, Bulgaria; Rezekne Academy of Technologies, Faculty of Engineering, Latvia (June 27, 2024 – June 28, 2024). 2024. P.p. 512-518. DOI: <https://doi.org/10.17770/etr2024vol2.8078> [in English].
24. Vyshkivska V., Sylenko Y., Shykyrynska O., Myroshnychenko V., Shevchenko V., Kozlov Y. Tutoring as a Means of Individualizing the Educational Process: an Experimental Study. *Society. Integration. Education*. Proceedings of the International Scientific Conference "Society, Integration, Education - SIE2024", Rezekne Academy of Technologies, Rezekne, LV (24-25 May 2024), 1, 2024. P.p. 285-295. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2024vol1.7924> [in English].